

การใช้สารนิเทศของคณาจารย์สาขาวิชาศาสตร์ภาษาพ  
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

นางดวงจันทร์ พยัคพันธุ์



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต  
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974 -635-376-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFORMATION USE OF PHYSICAL SCIENCE FACULTY MEMBERS,  
IN STATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Mrs. Duangjan Phyakpan

ศูนย์วิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements  
for the Degree of Master of Arts

Department of Library and Information Science

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-376-4

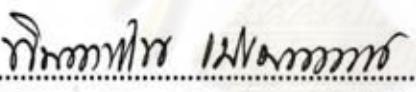
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้สารนิเทศของคณาจารย์สาขาวิชาศาสตร์ภาษาไทย  
สถานบันดูมศึกษาของรัฐ  
โดย นางดวงจันทร์ พยัคพันธุ์  
ภาควิชา บรรณาธิการภาษาศาสตร์  
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ชลัยพร เนียมรัชตะ

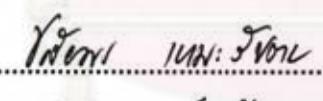
---

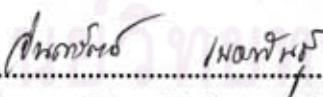
บันทึกวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้  
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

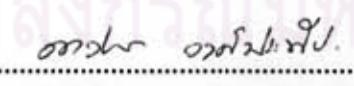
  
..... คณบดีบันทึกวิทยาลัย  
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
..... ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์รำไพ เบรมสมิทธ)

  
..... อาจารย์ที่ปรึกษา  
(รองศาสตราจารย์ ชลัยพร เนียมรัชตะ)

  
..... กรรมการ  
(อาจารย์จินดารัตน์ เบอร์พันธุ์)

  
..... กรรมการ  
(อาจารย์ดวงเนตร วงศ์ประทีป)

คงจันทร์ พยัคพันธุ์ : การใช้สารนิเทศของคณาจารย์สาขาวิชาศาสตร์กายภาพ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (INFORMATION USE OF PHYSICAL SCIENCE FACULTY MEMBERS, IN STATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ชลัยพร เทมะรักษะ, 114 หน้า. ISBN 974-635-376-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้สารนิเทศของคณาจารย์สาขาวิชาศาสตร์กายภาพ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในด้านวัตถุประสงค์ รูปแบบสารนิเทศ และแหล่งสารนิเทศ รวมทั้งปัญหาในการใช้สารนิเทศของคณาจารย์สาขาวิชาศาสตร์กายภาพ

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง คือ คณาจารย์สาขาวิชาศาสตร์กายภาพจำนวน 274 คน จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 12 แห่ง และได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 166 ชุด คิดเป็นร้อยละ 60.6

ผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์สาขาวิชาศาสตร์กายภาพส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อการเรียนการสอน โดยคณาจารย์ใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุที่พิมพ์ในระดับมาก คือ หนังสือตำราเรียน หนังสือเฉพาะเรื่อง และวารสารวิชาการ ส่วนส่วนใหญ่ที่พิมพ์ที่คณาจารย์ใช้ในระดับมาก คือ แผ่นใส สำหรับแหล่งสารนิเทศบุคคลที่คณาจารย์ใช้ในระดับมาก คือ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา นอกจากนี้คณาจารย์ยังใช้แหล่งสารนิเทศที่เป็นสถาบันในระดับมาก คือ ห้องสมุดคณะภายนอกห้องสมุดกลาง ส่วนปัญหาในการใช้สารนิเทศที่คณาจารย์ประสบมากที่สุด คือ สารนิเทศมีจำนวนน้อยและไม่เพียงพอ

ผลการศึกษาความแตกต่างในการใช้สารนิเทศของคณาจารย์ พบว่า คณาจารย์ใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกันตามตำแหน่งวิชาการ แต่แตกต่างกันบางส่วนตามสาขาวิชาและประสบการณ์ในการสอน

# ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

# : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE  
KEY WORD: INFORMATION USE / INFORMATION SOURCES / STATE HIGHER  
EDUCATION INSTITUTIONS

DUANGJAN PHYAKPAN : INFORMATION USE OF PHYSICAL SCIENCE  
FACULTY MEMBERS, IN STATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. CHALAIPORN HEMARAJATA. 114 pp.  
ISBN 974-635-375-4.

The objectives of this research were to study the information use of physical science faculty members, in state higher education institutions, in terms of, objectives, types of information used, information sources, and problems of information used.

The questionnaires were distributed to 274 physical science faculty members in 12 state higher education institutions, and 166 complete questionnaires (60.6%) were returned.

The results of the study were as follows : most of faculty members used information for teaching ; the faculty members used printed materials, e.g. textbooks, monographs, and technical journals at high level, while using non-print materials, e.g., transparencies at high level ; they used subject specialists as interpersonal sources and faculty libraries at their own institutions as institutional sources at high level ; problems encountered by most faculty members in inadequate information.

The study of the differences in information use indicated that there was no significant difference between academic ranks but there were some difference between disciplines, and teaching experiences.



## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดีอีกของรองศาสตราจารย์ ขัลยพห เหมะรัชตะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ Jin Daratn เบอร์พันธ์ และอาจารย์ภาวนะรณ มณปุ่จ ที่กรุณายังคำแนะนำ ตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยด้วย ดีมาตลอด ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. พิมพ์รำไพ ประสมิทธ์ ที่กรุณายังคำแนะนำ ในการทำการวิจัย และสละเวลาเป็นประจำในการสอนวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยุทธ ขันทปราบ และศาสตราจารย์ ดร. รัชวง เมฆาศิริ ที่ให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้ศึกษาต่อ

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. ศุภิชัย ตั้งใจตรง รองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้คำแนะนำด้านสถิติการวิเคราะห์ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ทำงานห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเพื่อน ๆ C6 ที่เคยให้กำลังใจ

ขอขอบคุณคุณศุภิชัย แพทย์รังสี ตลอดจนบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ทุกคน มหาวิทยาลัยที่กรุณาช่วยงานข้อมูล และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบคุณ บิดา มาตรา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจตลอดมา จนสำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
กิตติกรรมประกาศ.....	๒
สารบัญตาราง.....	๓
บทที่	
1. บทนำ.....	๑
ที่มาและความสำคัญ .....	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔
สมมติฐาน.....	
ขอบเขตของการวิจัย.....	
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	๖
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๗
2. ปริศนาระบบ.....	๘
ความหมายและความสำคัญของสารนิเทศทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี .....	
ขอบเขตเนื้อหาสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ.....	๑๐
รูปแบบสารนิเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	๑๑
แหล่งสารนิเทศ.....	๑๖
การใช้สารนิเทศและวัตถุประสงค์การใช้.....	๑๗
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๙

## สารบัญ

	หน้า
3. วิธีการดำเนินวิจัย.....	23
การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การทดสอบเครื่องมือ.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ.....	32
ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศ.....	34
2.1 วัตถุประสงค์.....	
2.2 รูปแบบสารนิเทศที่ใช้.....	42
2.3 การใช้แหล่งสารนิเทศ.....	62
ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศ.....	77
5. สรุปผลการวิจัย ยกไปร่ายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผล และยกไปร่ายผล.....	
ข้อเสนอแนะ.....	88
รายการอ้างอิง.....	91
ภาคผนวก.....	94
ก. แบบสอบถาม.....	95
ข. ตารางทดสอบสมมติฐาน.....	100
ประวัติผู้เขียน.....	114

## สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนคณาจารย์จำแนกตามมหาวิทยาลัยและสาขาวิชา.....	24
ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามมหาวิทยาลัย และสาขาวิชา.....	26
ตารางที่ 3 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามมหาวิทยาลัยและสาขาวิชา.....	29
ตารางที่ 4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งวิชาการและ สาขาวิชา	32
ตารางที่ 5 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....	33
และสาขาวิชา	
ตารางที่ 6 วัตถุประสงค์การใช้สารนิเทศของคณาจารย์จำแนกตาม.....	36
ตำแหน่งวิชาการ	
ตารางที่ 7 วัตถุประสงค์การใช้สารนิเทศของคณาจารย์จำแนกตาม.....	38
สาขาวิชา	
ตารางที่ 8 วัตถุประสงค์การใช้สารนิเทศของคณาจารย์จำแนกตาม.....	41
ประสบการณ์ในการสอน	
ตารางที่ 9 การใช้รูปแบบสารนิเทศของคณาจารย์จำแนกตาม.....	45
ตำแหน่งวิชาการ	
ตารางที่ 10 การใช้รูปแบบสารนิเทศของคณาจารย์จำแนกตาม.....	51
สาขาวิชา	
ตารางที่ 11 การใช้รูปแบบสารนิเทศของคณาจารย์จำแนกตาม.....	58
ประสบการณ์ในการสอน	
ตารางที่ 12 การใช้แหล่งสารนิเทศของคณาจารย์จำแนกตาม.....	65
ตำแหน่งวิชาการ	
ตารางที่ 13 การใช้แหล่งสารนิเทศของคณาจารย์จำแนกตาม.....	70
สาขาวิชา	
ตารางที่ 14 การใช้แหล่งสารนิเทศของคณาจารย์จำแนกตาม.....	75
ประสบการณ์ในการสอน	
ตารางที่ 15 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศ.....	79